

خانه ای هم برای من (شناخت مولفه های تاثیر گذار در طراحی خانه کودکان بی سرپرست)

زهرا احمدی^{۱*}، محمد رحمانی قصبه^{*}، فهیمه السادات میرجلیلی^{*}

۱- زهرا احمدی، کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد یزد، ایران: zahmadi7584@gmail.com

۲- استاد راهنما، دکتر محمد رحمانی قصبه، دکتری معماری، ایران.

۳- استادمشاور، دکتر فهیمه السادات میرجلیلی، دانشجوی دکتری معماری، ایران.

چکیده

کودکان سرمایه های بی پایان هر جامعه می باشند. آنها به دنیا می آیند بزرگ می شوند تربیت و ساخته می شوند تا زندگی را ادامه دهند و فردا را متفاوت تر و بهتر از امروز بسازند. در واقع کودکان دیروز و کودکان امروز هستند که کودکان فردا را تربیت می کنند تا این روند نسل ها دنیا را زنده نگه دارد. شکل گیری شخصیت کودکان از محیطی آغاز می شود که در آن محیط پرورش می یابند و آموزش می بینند. کودکان شخصیت شکننده ای دارند و این امر مهم در مورد کودکان بی سرپرست از شدت زیادی برخوردار است چون این کودکان به صورت طبیعی از برخی از نیازهای مادی و معنوی خود محرومند و باید توجه داشت که این کودکان خود آسیبهای دیده اند و هر چه قدر محیط زندگی آنان مناسب و هماهنگ با روحیات آنان نباشد در وحله اول کودکانی با بیماریهای جسمی و روانی خواهیم داشت و در وحله دوم جامعه نیروی جوان با مشکلات شخصیتی زیاد و بیمار خواهد داشت. اینکه کودکان محیط خود را چگونه درک و درون آن رفتار می کنند، موضوعی است که طراحان و روانشناسان و برنامه ریزان محیطی توجه زیادی بدان دارند. پژوهش پیش رو بر آن است تا ما را در راستای پاسخ دادن به این پرسش رهنمون گردد که «تاثیر خلاقیت در محیط در ایجاد فضایی مطلوب اقامتی کودکان بی سرپرست چگونه است؟». در این پروژه هدف اصلی، ساخت مرکز نگهداری از کودکان بی سرپرست در محیطی دلچسب میباشد تا کودک، تجربه های کودکان دیگر، یعنی بودن در خانه و در مقیاس دیگر، عضو جامعه بودن را احساس کند. و نتایج حاصل از پژوهش نشان می دهد که کیفیت کالبدی و فضایی محیط، تحریک کنندگی عناصر طبیعی محیط، مشارکت کودکان بی سرپرست، آسایش و امنیت و خیال پردازی از جمله مولفه های موثر در رشد تعاملات اجتماعی کودکان بی سرپرست هستند که هر کدام نیز نسبت به هم در رتبه و اولیوی قرار دارند که می تواند کمک اندکی به معماران باشد در جهت شناخت بهتر خصوصیات کالبدی در طراحی خانه کودکان بی سرپرست با توجه به نیازهای واقعی آنها است.

واژه های کلیدی: کودکان بی سرپرست، خلاقیت، محیط، روانشناسی محیط.

۱- مقدمه

پژوهش های انجام شده نشان می دهد که سالهای اولیه زندگی کودک در شکل گیری شخصیت وی نقش به سزایی دارد. بخش زیادی از هویت افراد در سنین اولیه کودکی شکل می گیرد و دستیابی به هویت، سبب کاهش اضطراب و رسیدن به عزت نفس در کودک می گردد. از این رو محیطی که کودک در آن رشد و پرورش می یابد، اهمیت زیادی در تمایلات و دل بستگی های وی ایفا می کند. از سنین پایین، کودکان دچار احساسات و عواطف مثبت و منفی ناخواسته در مورد محیط اطرافشان می گردند که در نهایت به شکل گیری تصاویر قوی مثبت یا منفی در ذهن آنها منجر می گردد (Matthews, 1992, 236).